Az Euro

Az **euró** (névjavaslat: *EUR*, szimbólum: €) az Európai Unió hivatalos fizetőeszköze, valutája, amelyet a 27 tagállam közül 19 (Ausztria, Belgium, Ciprus, Észtország, Finnország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Írország, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Málta, Németország, Olaszország, Portugália, Spanyolország, Szlovákia és Szlovénia) és az Európai Unió intézményei közösen használnak, és alkotják az eurózónát.

Az eurót az eurózónában jelenleg körülbelül 337 millió ember használja. Az eurózónán kívül hat európai ország fizetőeszköze: Andorra, Monaco, San Marino és a Vatikán erekával tőrpeállamok szerződés alapján, Koszovó és Montenegró nem hivatalosan vezette be. Szintén nem hivatalos fizetőeszköz a Dél-Afrikai Zimbabwében, amely 2009 óta nem rendelkezik önálló fizetőeszközzel, viszont az országban, több más pénznem mellett az euró is használatban van.

Világszerte 175 millióan használnak az euróhoz kötött pénznemeket, ebből 150 millióan Afrikában.

Bevezetése óta az euró a második legjelentősebb tartalékvaluta, valamint a második legnagyobb forgalmat lebonyolító pénznem az amerikai dollár mögött, emellett világon a legnagyobb összértékben jelen levő valuta. Amennyiben az eurózónát egységes egészként kezeljük, a világ második legnagyobb gazdaságának számít.

A közös pénz nevéről az 1995-ös madridi csúcstalálkozón született döntés. Az euró 1999. január 1-jén vezették be, mint elszámolási pénzt, 11 arányban felválva az európai valutaegységet. Az euróérmék és az eurobankjegyek 2002. január 1-jén kerültek forgalomba.

Ugrás az oldal tetejére

Gazdasági jelentősége

Az euró az EU közös gazdasági és monetáris politikájának (Európai Gazdasági és Monetáris Unió) fő eszköze. Bevezetésének gazdaságpolitikai célja az egységes piac működésének javítása, a négy szabadság érvényesítése, azaz az áruk, a személyek, a szolgáltatások és a tőke szabad mozgásának környezetbe tétele. A bevezetési ütemterv az árfolyam-kockázatok megszüntetése révén elősegíti az EU belső piacának fejlődését. A különböző pénznemek eltűnésével alapja a tőkepiac integrációjának, a hatékonyan mérhető az európai gazdaságokra ható külső inflációs nyomást.

A közös gazdasági és monetáris politika vezető intézménye az Európai Központi Bank (EKB) ennek elsődleges célja az árstabilitás biztosítása, azaz az infláció lesztorítása, a fenntartható gazdasági növekedés támogatása, összességében az anticiklikus gazdaságpolitika.

Az eurózóna lakosainak száma 2007. január 1-jén 312,7 millió, és a világ GDP-ének (bruttó hazai termék) 22%-át képviseli, míg az Egyesült Államok 28%-át. Az euró az amerikai dollár, az angol font sterling és a japán jen mellett a legjobb tranzakciós volumenű valutákat tartók számára. 2006-ban az euró a világ tartalékvalutái közöttt erős második helyen áll a dollár mögött. (A USD részesedése a világ tartalékaiban 65,7%, az euróé 25,2%, az angol fontté 4,2%, a japán jené 3,2%, a svájci franké 0,2%.)

Az afrikai valutaközösségi frank, a bolgár leva, a bosznyák konvertibilis márka, a comore-i frank, a csendes-óceáni valutaközösségi frank és a Zöld-foki escudo fixen (állandó árrátási arányval) az euróhoz rögzített árfolyamúak. Ezek többsége korábban a francia frankhoz, a német márkához vagy a portugál escudóhoz kötötték árfolyamukat.

Ugrás az oldal tetejére

Az Euro mint fizetőeszköz

Az euró jelenleg 25 európai ország pénzneme: 19 európai uniós tagállam alkotja az eurózónát, 4 törpeállam megállapodás alapján használja, míg 2 ország egyoldalúan vezette be a közös pénzt.

Az Európai Unión belül (eurózóna)

Ausztria (korábbi pénzneme az osztrák schilling, ATS), Belgium (belga frank, BEF), Ciprus (ciprusi font, CYP), Észtország (észt korona, EEK), Finnország (finn márka, FIM), Franciaország (francia frank, FRF), Görögország (görög drachma, GRD), Hollandia (holland forint, NLG), Írország (ír font, IEP), Lettország (lett lat, LVL), Litvánia (litván litas, LTL), Luxemburg (luxemburgi frank, LUF), Málta (máltai lira, MTL), Németország (német márka, DEM), Olaszország (olasz lira, ITL), Portugália (portugál escudo, PTE), Spanyolország (spanyol peseta, ESP), Szlovákia (szlovák korona, SKK) és Szlovénia (szlovén tolár, SIT) – az EU- 27 azon 19 országként, amelyek átálltak az euró használatára – együttesen alkotják az eurózónát, más néven európai valutaövezet. Ezen országok jogosultak mind euróérmék, mind eurobankjegyek kibocsátására.

De jure (monetáris megállapodás szerint)

Az euró bevezetésével egyidejűleg az európai erekával tőrpeállamok, Monaco (korábbi pénzneme a monacói és a francia frank, MCF/FRF), San Marino (San Marino-i és olasz lira, SML/ITL) és Vatikán (vatikáni és olasz lira, VAL/ITL) hivatalos fizetőeszközzé a közös pénz lett, mintegy az Unióval kötött egyenlőtlen monetáris megállapodások keretében ismertek el sajátjukként. Ezen országok és Francia- , illi. Olaszország között korábban hasonló szerződések voltak életben, a megállapodások ezen tradícióket folytatják. Korlátozott mennyiségű euróérme verésére jogosultak.

Andorrának türténetes folyamán 2012-ig soha nem volt hivatalos pénzneme. Az euró megjelenése előtt a francia frank (FRF) és a spanyol peseta (ESP) volt itt használatban, így ezek megszűnésével a hercegség pénzneme az euró lett. Ellentétben a más három EU-n kívüli erekával törpeállammal, San Marinóval, Monacóval és a Vatikánnal, Andorra nem kötött megállapodást az Unióval a saját mintás érmék kibocsátására a közös valuta bevezetésekor. 2003-ban Andorra kérvényezte a jogot a saját mintás érmék kiadására. A következő évben az Európai Tanács megkezdte a tárgyalásokat az országgal. Az egyezmény végül 2011. június 30-án írták alá, és 2012. április 1-jén lépett hatályba. Az egyezmény kimondja, hogy Andorra hivatalos pénzneme az euró. 2012 októberében az andorrai pénzügyminiszter, Jordi Cinca bejelentette, hogy az ország saját euróérmé 2014. január 1-jén kerülnek forgalomba, ám erre végül csak az év végén került sor.

De facto (monetáris megállapodás nélkül)

Koszovó és Montenegró egyoldalúan (az Unióval való külön megállapodás nélkül) használja az euró fizetőeszközének, a megszűnt német márka (DEM) helyett. Zimbabwe 2009 óta nem rendelkezik önálló fizetőeszközzel, az országban több más pénznem mellett, az euró is kötelesek elfogadni a kereskedők.

Ugrás az oldal tetejére

Bevezetésének közvetlen előzményei

1992-ben a közös pénz bevezetéséről szóló első rendelkezések a maastrichti szerződésben (hivatalos nevén Szerződés az Európai Unióról) kaptak helyet. A tagállamok ebben rendelkeztek egy monetáris unió, azaz a közös valuta létrehozásáról (által Gazdasági és Monetáris Unió), a bevezetés céldátumát 1999-ben jelölik meg. A közös pénz stabilitása érdekében szigorú konvergenciafeltételeket állapítottak meg, melyek szerint:

- az infláció legfeljebb 1,5%-kal lehet magasabb a három legalacsonyabb rátával rendelkező tagállam átlagánál;
- a hosszú lejáratú állampolgárnak kamatlába nem haladhatja meg 2 százalékponttal többet a három legalacsonyabb kamatlábbal rendelkező tagállamét;
- az éves költségvetési hiány nem haladhatja meg a GDP 3%-át;
- az államadósság nem lehet több, mint a GDP 60%-a.

Megállapodás született arról, hogy a feltételeket a bevezetési megelőző legalább két évben teljesíteni kell.

1995-ben az Európai Tanács madridi értekezletén döntés született a közös pénz nevéről és a felelősségi körök kiosztásáról, továbbá céldátumot jelöltek ki a készpénzes forma bevezetésére (december 15-16.). 1996-ban az Európai Bizottság kijelölte a végleges eurószimbólumot (december 12.). 1998-ban végiglegesedett azon országok névsora, amelyek bevezetik az euró. 1999-ben – egyedüle számlapénzként; rendelkezések a készpénzes forma bevezetésének, illetve a nemzeti valták kivonásának céldátumairól (május 3.). Végleges-betűtett az euróérmék technikai paramétereit (május 3.). Megállapodás született Dánia és Görögország belépéséről az ERM II rendszerbe (szeptember 26.). Végleges átváltási arányszámokat állapítottak meg a bevezető 11 ország nemzeti valutái és az euró között (december 31.).

Ugrás az oldal tetejére

Szövegek forrása: Wikipédia

Képek forrása: Unsplash

Az Euro Gazdasági jelentősége Az Euro mint fizetőeszköz Bevezetésének közvetlen előzményei

Az Euro

Az euró (névjavaslat: EUR, szimbólum: €) az Európai Unió hivatalos fizetőeszköze, valutája, amelyet a 27 tagállam közül 19 (Ausztria, Belgium, Ciprus, Észtország, Finnország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Írország, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Málta, Németország, Olaszország, Portugália, Spanyolország, Szlovákia és Szlovénia) és az Európai Unió intézményei közösen használnak, és alkotják az eurózónát.

Az euró az eurózónában jelenleg körülbelül 337 millió ember használja. Az eurózónán kívül hat európai ország fizetőeszköze: Andorra, Monaco, San Marino és a Vatikán erekával tőrpeállamok szerződés alapján, Koszovó és Montenegró nem hivatalosan vezette be. Szintén nem hivatalos fizetőeszköz a Dél-Afrikai Zimbabwében, amely 2009 óta nem rendelkezik önálló fizetőeszközzel, viszont az országban, több más pénznem mellett az euró is használatban van.

Világszerte 175 millióan használnak az euróhoz kötött pénznemeket, ebből 150 millióan Afrikában.

Bevezetése óta az euró a második legjelentősebb tartalékvaluta, valamint a második legnagyobb forgalmat lebonyolító pénznem az amerikai dollár mögött, emellett világon a legnagyobb összértékben jelen levő valuta. Amennyiben az eurózónát egységes egészként kezeljük, a világ második legnagyobb gazdaságának számít.

A közös pénz nevéről az 1995-ös madridi csúcstalálkozón született döntés. Az euró 1999. január 1-jén vezették be, mint elszámolási pénzt, 11 arányban felválva az európai valutaegységet. Az euróérmék és az eurobankjegyek 2002. január 1-jén kerültek forgalomba.

Ugrás az oldal tetejére

Gazdasági jelentősége

Az euró az EU közös gazdasági és monetáris politikájának (Európai Gazdasági és Monetáris Unió) fő eszköze. Bevezetésének gazdaságpolitikai célja az egységes piac működésének javítása, a négy szabadság érvényesítése, azaz az áruk, a személyek, a szolgáltatások és a tőke szabad mozgásának környezetbe tétele. A bevezetési ütemterv az árfolyam-kockázatok megszüntetése révén elősegíti az EU belső piacának fejlődését. A különböző pénznemek eltűnésével alapja a tőkepiac integrációjának, a hatékonyan mérhető az európai gazdaságokra ható külső inflációs nyomást.

A közös gazdasági és monetáris politika vezető intézménye az Európai Központi Bank (EKB) ennek elsődleges célja az árstabilitás biztosítása, azaz az infláció lesztorítása, a fenntartható gazdasági növekedés támogatása, összességében az anticiklikus gazdaságpolitika.

Az eurózóna lakosainak száma 2007. január 1-jén 312,7 millió, és a világ GDP-ének (bruttó hazai termék) 22%-át képviseli, míg az Egyesült Államok 28%-át. Az euró az amerikai dollár, az angol font sterling és a japán jen mellett a legjobb tranzakciós volumenű valutákat tartók számára. 2006-ban az euró a világ tartalékvalutái közöttt erős második helyen áll a dollár mögött. (A USD részesedése a világ tartalékaiban 65,7%, az euróé 25,2%, az angol fontté 4,2%, a japán jené 3,2%, a svájci franké 0,2%.)

Az afrikai valutaközösségi frank, a bolgár leva, a bosznyák konvertibilis márka, a comore-i frank, a csendes-óceáni valutaközösségi frank és a Zöld-foki escudo fixen (állandó árrátási arányval) az euróhoz rögzített árfolyamúak. Ezek többsége korábban a francia frankhoz, a német márkához vagy a portugál escudóhoz kötötték árfolyamukat.

Ugrás az oldal tetejére

Az Euro mint fizetőeszköz

Az euró jelenleg 25 európai ország pénzneme: 19 európai uniós tagállam alkotja az eurózónát, 4 törpeállam megállapodás alapján használja, míg 2 ország egyoldalúan vezette be a közös pénzt.

Az Európai Unión belül (eurózóna)

Ausztria (korábbi pénzneme az osztrák schilling, ATS), Belgium (belga frank, BEF), Ciprus (ciprusi font, CYP), Észtország (észt korona, EEK), Finnország (finn márka, FIM), Franciaország (francia frank, FRF), Görögország (görög drachma, GRD), Hollandia (holland forint, NLG), Írország (ír font, IEP), Lettország (lett lat, LVL), Litvánia (litván litas, LTL), Luxemburg (luxemburgi frank, LUF), Málta (máltai lira, MTL), Németország (német márka, DEM), Olaszország (olasz lira, ITL), Portugália (portugál escudo, PTE), Spanyolország (spanyol peseta, ESP), Szlovákia (szlovák korona, SKK) és Szlovénia (szlovén tolár, SIT) – az EU-27 azon 19 országként, amelyek átálltak az euró használatára – együttesen alkotják az eurózónát, más néven európai valutaövezet. Ezen országok jogosultak mind euróérmék, mind eurobankjegyek kibocsátására.

De jure (monetáris megállapodás szerint)

Az euró bevezetésével egyidejűleg az európai erekával tőrpeállamok, Monaco (korábbi pénzneme a monacói és a francia frank, MCF/FRF), San Marino (San Marino-i és olasz lira, SML/ITL) és Vatikán (vatikáni és olasz lira, VAL/ITL) hivatalos fizetőeszközzé a közös pénz lett, mintegy az Unióval kötött egyenlőtlen monetáris megállapodások keretében ismertek el sajátjukként. Ezen országok és Francia- , illi. Olaszország között korábban hasonló szerződések voltak életben, a megállapodások ezen tradícióket folytatják. Korlátozott mennyiségű euróérme verésére jogosultak.

Andorrának türténetes folyamán 2012-ig soha nem volt hivatalos pénzneme. Az euró megjelenése előtt a francia frank (FRF) és a spanyol peseta (ESP) volt itt használatban, így ezek megszűnésével a hercegség pénzneme az euró lett. Ellentétben a más három EU-n kívül erekával törpeállammal, San Marinóval, Monacóval és a Vatikánnal, Andorra nem kötött megállapodást az Unióval a saját mintás érmék kibocsátására a közös valuta bevezetésekor. 2003-ban Andorra kérvényezte a jogot a saját mintás érmék kiadására. A következő évben az Európai Tanács megkezdte a tárgyalásokat az országgal. Az egyezmény végül 2011. június 30-án írták alá, és 2012. április 1-jén lépett hatályba. Az egyezmény kimondja, hogy Andorra hivatalos pénzneme az euró. 2012 októberében az andorrai pénzügyminiszter, Jordi Cinca bejelentette, hogy az ország saját euróérmé 2014. január 1-jén kerülnek forgalomba, ám erre végül csak az év végén került sor.

De facto (monetáris megállapodás nélkül)

Koszovó és Montenegró egyoldalúan (az Unióval való külön megállapodás nélkül) használja az euró fizetőeszközének, a megszűnt német márka (DEM) helyett. Zimbabwe 2009 óta nem rendelkezik önálló fizetőeszközzel, az országban több más pénznem mellett, az euró is kötelesek elfogadni a kereskedők.

Ugrás az oldal tetejére

Bevezetésének közvetlen előzményei

1992-ben a közös pénz bevezetéséről szóló első rendelkezések a maastrichti szerződésben (hivatalos nevén Szerződés az Európai Unióról) kaptak helyet. A tagállamok ebben rendelkeztek egy monetáris unió, azaz a közös valuta létrehozásáról (által Gazdasági és Monetáris Unió), a bevezetés céldátumát 1999-ben jelölik meg. A közös pénz stabilitása érdekében szigorú konvergenciafeltételeket állapítottak meg, melyek szerint:

- az infláció legfeljebb 1,5%-kal lehet magasabb a három legalacsonyabb rátával rendelkező tagállam átlagánál;
- a hosszú lejáratú állampolgárnak kamatlába nem haladhatja meg 2 százalékponttal többet a három legalacsonyabb kamatlábbal rendelkező tagállamét;
- az éves költségvetési hiány nem haladhatja meg a GDP 3%-át;
- az államadósság nem lehet több, mint a GDP 60%-a.

Megállapodás született arról, hogy a feltételeket a bevezetési megelőző legalább két évben teljesíteni kell.

1995-ben az Európai Tanács madridi értekezletén döntés született a közös pénz nevéről és a felelősségi körök kiosztásáról, továbbá céldátumot jelöltek ki a készpénzes forma bevezetésére (december 15-16.). 1996-ban az Európai Bizottság kijelölte a végleges eurószimbólumot (december 12.). 1998-ban végiglegesedett azon országok névsora, amelyek bevezetik az euró. 1999-ben – egyedüle számlapénzként; rendelkezések a készpénzes forma bevezetésének, illetve a nemzeti valták kivonásának céldátumairól (május 3.). Végleges-betűtett az euróérmék technikai paramétereit (május 3.). Megállapodás született Dánia és Görögország belépéséről az ERM II rendszerbe (szeptember 26.). Végleges átváltási arányszámokat állapítottak meg a bevezető 11 ország nemzeti valutái és az euró között (december 31.).

Ugrás az oldal tetejére

Szövegek forrása: Wikipédia

Képek forrása: Unsplash